

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul 24 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Pasat Viorel XXXXX, născut la
XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 29.10.2018 – 18.11.2019

instanța de apel: 05.12.2019 – 24.12.2019

instanța de recurs: 14.02.2020 – 04.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 18 noiembrie 2019, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Pasat Viorel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea de la Pasat Viorel a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul urmăririi penale.

2. În sentință prima instanță a constatat că:

Pasat Viorel, la data de 28 august 2018, în jurul orei 19:00, aflându-se la domiciliul său situat în satul XXXXX, XXXXX, având scopul comiterii violenței în familie, în cadrul unui conflict iscat spontan cu tatăl său Pasat Andrei, care conform art. 133¹ Cod penal este membru de familie, a aplicat în privința ultimului violența fizică manifestată printr-o lovitură cu piciorul în regiunea coastelor, prin ce, conform raportului de expertiză judiciară nr.201811D0335 din 01 octombrie 2018 i-a fost cauzată vătămare corporală medie exprimată prin tumefiere pe spate, fractura coastei 8 pe dreapta produse la acțiunea

traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul relatat, și condiționează dereglarea sănătății de lungă durată.

Astfel, prima instanță a reținut că Pasat Viorel a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor: *violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin acțiuni violente, care au provocat vătămarea medie a integrității corporale.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vîhodeț Inna, prin care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

3.1. În motivarea apelului procurorul a menționat că:

- instanța a refuzat încasarea în contul statului de la inculpat a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul urmăririi penale, motivând că obligația statului este de a demonstra vinovăția inculpatului;

- acuzatorul de stat a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat în contul statului, în sumă de 640 lei, în legătură cu efectuarea raportului de constatare nr. 201811D642 din 04 septembrie 2019 și raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0335 din 01 octombrie 2019, fiind anexată la materialele dosarului informația ce confirmă efectuarea expertizelor;

- argumentul instanței prin care a motivat refuzul de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpat precum că, statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil în situația în care, statul și-a onorat obligația dată, a demonstrat prin acțiuni de procedură legală vinovăția persoanei și, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică în mod expres faptul că inculpatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare;

- instanța de fond la refuzul de a încasa cheltuielile de judecată din contul inculpatului nu a stabilit că încasarea poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului Pasat Viorel.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept ce corespund probelor din dosar, just a făcut concluzia că fapta penală reținută în sarcina inculpatului Pasat Viorel a avut loc și a fost săvârșită de către inculpat, încadrând just acțiunile acestuia în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal.

Cu referire la criticile apelantului privind respingerea cererii procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, instanța de apel a notat că instanța de fond corect a respins cerința procurorului privind încasarea cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 640 lei de la inculpat pentru cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea raportului de constatare nr. 201811D642 din 04 septembrie 2019 și raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0335 din 01 octombrie 2019, deoarece aceste cheltuieli au fost suportate în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ce sunt trecute și suportate de către stat.

Instanța de apel a considerat că prima instanța a ținut cont de faptul că expertizele judiciare au fost dispuse în cadrul efectuării urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, și aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului, și nu urmează să fie puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, sarcina căruia este depistarea circumstanțelor care dovedesc comiterea infracțiunii și identificarea făptuitorului, pentru înaintarea învinuirii făptuitorului. Trecerea în contul statului a cheltuielilor în procesul penal se întemeiază în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Instanța de apel a menționat că nu poate admite și consideră neîntemeiat argumentul invocat de procuror că, potrivit art. 229 Cod de procedură penală, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare, motiv din care consideră că, inculpatul Pasat Viorel este obligat să achite cheltuielile judiciare solicitate, or, potrivit prevederilor art. 229 Cod de procedură penală expresia „*poate fi obligat*” nu echivalează cu expresia „*este obligat*”, mai mult, procurorul nu a prezentat destule probe care ar putea convinge instanța că, cheltuielile sus nominalizate necesită a fi efectuate din contul inculpatului și nici nu a prezentat careva probe care ar demonstra faptul că, aceste cheltuieli ar putea fi achitate de către acesta, dispune sau nu de mijloace suficiente pentru executarea sentinței.

5. Nefiind de acord cu soluția emisă, procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, a declarat în termen recurs ordinar, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii soluției privind cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte.

5.1. În motivarea recursului declarat, procurorul a menționat că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția respingerea solicitării procurorului privitor la încasarea din contul lui Pasat Viorel Andrei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 640 lei

însă, în decizie și sentința lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului;

- conform Legii nr. 316 din 22.12.2017, prevederile alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală, au fost abrogate. În speță fiind solicitată recuperarea cheltuielilor ce au fost suportate după modificarea legislației procesual penale ce reglementează acest domeniu;

- la soluționarea chestiunii privind stabilirea subiectului suportării cheltuielilor judiciare, urma a se ține cont de prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în limitele invocate de procuror, prevede eroarea de drept când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Având în vedere argumentele recursului, Colegiul penal relevă că sub aspectul acestui temei de casare, procurorul consideră că instanța de apel

neîntemeiat a respins cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare suportate în speță pentru efectuarea raportului de constatare nr. 201811D642 din 04 septembrie 2019 și a raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0335 din 01 octombrie 2019, în sumă totală de 640 lei.

Analizând decizia contestată în raport cu argumentele recursului, prin care a fost invocat dezacordul recurentului cu soluția primei instanțe de respingere a cererii acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare, soluție ce a fost menținută de instanța de apel, Colegiul penal reține că instanțele de judecată la acest capitol au aplicat corect reglementările art. 143, 227-229 Cod de procedură penală, respingând întemeiat cererea procurorului.

Hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră că în acord cu cele stipulate de legea procesuală penală, în cauza deferită judecării instanța de apel a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate de legislator, corect interpretând și aplicând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală și indicând motivele corespunzătoare, ce au dus la menținerea sentinței.

Prin urmare, se atestă acordarea posibilității instanțelor de judecată de a analiza și soluționa în fiecare caz concret chestiunea privind compensarea cheltuielilor judiciare.

Or, potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței.

Prin urmare, se atestă acordarea posibilității instanțelor de judecată de a analiza și soluționa în fiecare caz concret chestiunea privind stabilirea subiectului pentru compensarea cheltuielilor judiciare.

Astfel, din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă cert motivele pentru care a fost menținută sentința, instanța de apel respectând și prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului de stat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4.1. din prezenta decizie, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin.

În cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele

jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu sunt incidente speței, hotărârea atacată fiind legală și întemeiată, iar recursul procurorului urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul 24 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Pasat Viorel XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor